

PTICE OKOLI NAS

- rezultati hkratnega zimskega opazovanja in štetja ptic v naseljih -

Na Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije smo letos pozimi tretjič ponovili akcijo opazovanja ptic, ki se pojavljajo v naši okolici. V mestih in vaseh prebiva kar nekaj vrst ptic. Pozimi je v naseljih še več ptic, ki si tu iščejo hrano, in takrat jih je mogoče enostavno opazovati. Z akcijo smo želeli mlade navdušiti za opazovanje narave ter ob tem spremljati, kaj se dogaja s pticami v naseljih.

Kako smo opazovali?

Ptice smo letošnjo zimo po vsej Sloveniji opazovali v tednu od 7. do 13. februarja 2011. Enkrat v tem obdobju smo si izbrali pol ure, ko smo beležili vrste in število opaženih ptic v naši okolici. Opazovali smo skozi okno, ob krmilnici, ali pa smo se odpravili na krajši sprehod okoli doma ali šole.

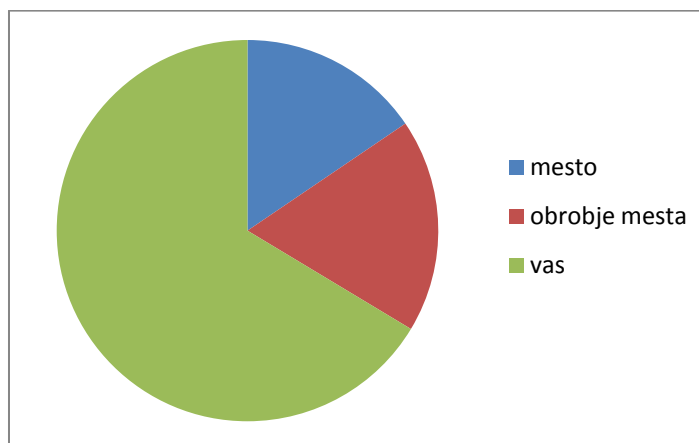
Kaj smo ugotovili?

Prejeli smo 117 obrazcev, v katere so opazovalci posamezno ali v skupinah zabeležili svoja opažanja ptic v naseljih. Štetju so se pridružili tudi otroci, učitelji in vzgojitelji 23 vrtcev in šol. Dve tretjini opazovanj smo opravili v vaseh, tretjino pa v mestih in na njihovih obrobjih.

Tabela 1: Poslani obrazci, sodelujoče šole in posamezniki

zima	2010/11	2009/10
št. poslanih obrazcev	117	573
št. sodelujočih šol in vrtcev	23	9
št. sodelujočih posameznikov*	22	?

* poleg otrok, učiteljev in vzgojiteljev

Slika 1: Delež opazovanj glede na tip naselja

V akciji smo zabeležili skupno 3315 osebkov ptic 41 različnih vrst. V polurnem opazovanju je bilo mogoče opaziti do 125 osebkov oz. 16 različnih vrst ptic, ali pa tudi nobene. V povprečju pa smo v tem času opazili 28 osebkov oz. 6 različnih vrst.

Tabela 2: Število opaženih vrst in osebkov ptic

	št. vseh v akciji opaženih	št. opaženih / 0,5 ure		
		max.	povp.	min.
vrste	41	16	6	0
osebki	3315	125	28	0

Najpogostejše (največkrat opažene) ptice so bile velike sinice, sledili so jim domači vrabci, sive vrane, kosi, srake, taščice, poljski vrabci, plavčki, veliki detli in domači golobi.

Če pogledamo seznam najredkejših vrst, vidimo, da je tudi v naseljih mogoče opazovati zanimive vrste ptic. Na Primorskem je bilo opaženih nekaj vrst (črnoglavka, škorec), ki se iz celinske Slovenije pozimi odselijo.

Tabela 3: 10 najredkejših, 10 najpogostejših (največkrat opaženih) in 10 najbolj številnih vrst, slednje tudi v primerjavi s podatki iz lanske zime

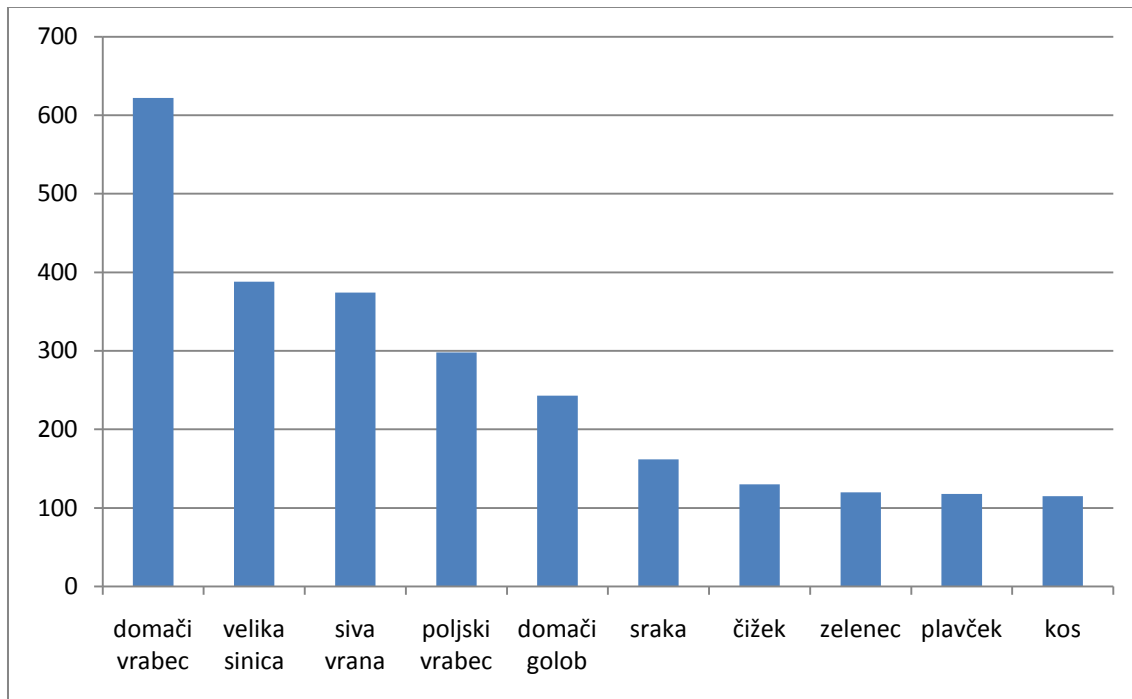
zima 2009/10*		zima 2010/11					
10 najbolj številnih vrst		10 najbolj številnih vrst		10 najpogostejših vrst		10 najredkejših vrst	
1	domači vrabec	1	domači vrabec	1	velika sinica	1	stržek
2	velika sinica	2	velika sinica	2	domači vrabec	2	črnoglavka
3	poljski vrabec	3	siva vrana	3	siva vrana	3	krokar
4	siva vrana	4	poljski vrabec	4	kos	4	brinovka
5	zelenec	5	domači golob	5	sraka	5	kormoran
6	ščinkavec	6	sraka	6	taščica	6	plotni strnad
7	kos	7	čižek	7	poljski vrabec	7	skobec
8	sraka	8	zelenec	8	plavček	8	rumenonogi galeb
9	plavček	9	plavček	9	veliki detel	9	škorec
10	taščica	10	kos	10	domači golob	10	zelena žolna

*december

Glede na številčnost je bil vrstni red nekoliko drugačen: največ je bilo domačih vrabcev, nato velikih sinic, sivih vran, poljskih vrabcev, domačih golobov, srak, čižkov, zelencev, plavčkov in kosov.

Razlika nastane tudi zaradi različnega vedenja ptic. Nekatere vrste so pogosto razširjene in se zadržujejo v jatah, taka sta npr. domači vrabec in domači golob. Druge, kot sta kos in taščica, sta tudi pogosto razširjena, vendar se pojavljata samo posamezno in bolj enakomerno, kar se pozna pri manjšem številu opaženih ptic.

V primerjavi z lansko zimo je bil vrstni red prvih štirih najbolj številnih vrst podoben. Nekoliko se je spremenilo le razmerje med poljskim vrabcem in sivo vrano.

Slika 2: Skupno število osebkov desetih najbolj številnih vrst

S čim bolj množičnim vsakoletnim spremljanjem ptic v naseljih lahko dobimo še bolj natančne in uporabne podatke o spreminjanju populacij ptic v naseljih. Spremembe, ki jih opazimo pri pticah, pa so tudi odraz sprememb v našem okolju.

Zahvala

Pri akciji so sodelovali otroci, učitelji in vzgojitelji naslednjih vrtcev in šol: Kmetijska šola Grm in biotehniška gimnazija, Novo mesto; SŠ Josipa Jurčiča, Ivančna Gorica; OŠ Antona Martina Slomška; OŠ Dornberk; OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača, Podružnična šola Vreme; OŠ Dragomelj; OŠ Frana Metelka Škocjan; OŠ Franceta Prešerna Črenšovci; OŠ Ivana Babiča-Jagra Marezige; OŠ Ivana Groharja, PŠ Bukovščica; OŠ Josipa Vandota Kranjska Gora; OŠ Odranci; OŠ Oskarja Kovačiča Škofije; OŠ Preserje pri Radomljah; OŠ Prežihovega Voranca Bistrica; OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled; OŠ Simona Jenka Kranj; OŠ Simona Jenka Kranj, PŠ Center; OŠ Stanka Vraza, Ormož; OŠ Stranje; OŠ Šmartno pri Tuhinju, PŠ Sela; Vrtec Hansa Christiana Andersena; Vrtec Vrhnika, enota Rosika, skupina Žabice.

Vsem se najlepše zahvaljujemo! Z vašo pomočjo bomo bolje vedeli, kaj se dogaja s pticami v naseljih, s tem pa tudi z našim okoljem.